

Izhaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
„ pol leta . 1 fl. 50 k.
1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
„ pol leta . 1 fl. 30 k.
1/4 . — fl. 70 k.
„Posamezni“ listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročnino sprejema vred
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Štv. 27.

V Mariboru 7. julija 1870.

Tečaj IV.

Tabor pri Kapeli,

eno uro niže Radgone.

(Dalje.)

Dr. Klemenčič je govoril tako-le: Človeštvo mora napredovati, in če se tudi včas na videz kaže, kakor da bi vse šlo rakovo pot, na enkrat se vendar razsvetli temna noč in sijajno zmaga ideja napredka. Vsak čas, vsako stoletje skoro ima svoje posebne misli ali ideje, ktere po malem rastejo in se razširjajo, da končno prešinejo vse narode in jih navdušujejo k veličanskim delom, katerim že se čudi ves po-
znej svet. Taka ideja je bila pred 1800 leti krščanstva, ktero je še zdaj podlaga vsega napredka, taka ideja je zdaj narodnost.

V starih časih so Egipčani, Rimljani, Grki in vsi izobraženi narodi ponosni bili na svoj rod in imenovali vse druge barbare, to je sirove. Pri nas pa se je še le v začetku tega stoletja začela vkoreninjati ideja narodnosti, in zadnja leta je vendar že močno rastla, tako, da je zdaj glavna moč pri vseh premembah starega evropskega reda. Ideja narodnosti je zjediniła Italijane in Madjare. Vsi ljudje, ki jednak jezik govorijo, spoznavajo se kot sinovi ene matere, ljubijo, spoštujejo in branijo svoj jezik; stojijo eden za vse, vsi za enega, in kar se enemu udu nerado zgodi, čutijo vsi. Ni trdnjše in močnejše zveze med ljudmi, kakor je narodnost! Ali se je tedaj čuditi, če se ta nepremakljiva moč tudi v srcih slovenskega naroda giblje in mogočno razvija? Ali raztrpani smo, in ptujci so naši gospodi. Zavolj tega vsi rodoljubi pripoznavajo, da se moramo združiti, če hočemo rešiti našo narodnost, silnega poptujčevanja in pospešiti blagostanje celega naroda. Ta uredba ne bi bila samo nam koristna, temoč tudi vladi. Vlada bi si namreč prihranila mnogo stroškov, ker bi namesto pet potrebovala le samo eno deželno poglavarstvo, napravila pa bi si tudi močno trdnjavo zoper nevarno povečanje italijanskega kraljestva, ker bi stalo na meji 1½ milijon že od nekdanj cesarju najzvestejših združenih Slovencev. Da bi tako združenje bilo neizmerno koristno za ves slovenski narod, ni treba posebno dokazovati. Poglejmo samo na štajarske Slovence. Mi plačamo deželne doklade vsako leto 36 kr. od gold. neposrednega davka, tedaj vsako leto vsi skup blizo 600,000 gold. Ves ta denar potuje v nemški Gradec. Koliko pa mislite, da se od teh sto in sto tavežent gold. porabi za slovensko Štajarsko, n. pr. za ceste, šole in druge naprave. Gotovo niti ni toliko jezer, kolikor mi sto jezer pošiljamo v Gradec.

Če bi mi štajarski Slovenci za se gospodarili s tem denarjem, in se temu prirajali dohodki slatinskih in dobrn-
skih toplic, ktere so deželne in ktere bi pri razdelitvi dežel-
nega premoženja morale ostati lastnina Slovencev. Z vsemi temi dohodki bi lahko skrbeli za vse potrebne naprave, za dobre šole in ceste; napravili bi si lahko realke in gospo-
darske šole, ktero nam že 8 let odrekujeta graški deželni zbor. Po odbitih vseh stroških bi še ostal lep denar tako, da bi ne bilo treba leto za letom plačevati 36 kr. od gold. dežel-
nega priklada.

Tudi so potrebe slovenskega Štajarja vse drugačne ka-
kor nemškega, ljudje in zemlja so si različni; z vsemi dru-
gimi Slovenci pa smo enega naroda, govorimo eden jezik;
kterega vsi razumemo. Že zdaj imamo dosta skupnih slo-

venskih zadev, in če smo tudi še zmirom razdrobljeni, ven-
dar se čutimo Slovence in težko čakamo dneva, da bodemo
tudi v resnici združeni v eno deželo pod slavnim habsbur-
skim geslom.

In prišel bo ta dan, če smo le zložni in delavni, če
nismo strahljivi, ampak kot pravi močje, to, kar za dobro
spoznamo, tudi zagovarjamo, branimo očitno pred celim sve-
tom brez straha in neprestano tirjamo. Živela združena
Slovenija! Na to je g. predsednik še pristavil neke besede
o koristi združenju vseh Slovencev in ko je rekel, kteri so
za to, da naj se zedinijo vsi Slovenci v eno kronovino „Slo-
venijo“, so vsi nazoči glasovali za to in klicali „Živela Slo-
venija“.

(Dalje.)

Gospodarske stvari.

Gospodarska dela meseca julija.

V hiši in dvoru. Ogršica se mora obračati in
mlatiti, na gnoj marljivo napeljevati ali vlivati gnojnice;
zrnje se mora premetati.

V hlevu. Živini, ki težko vozi, se mora pokladati
več krme, na poletna jagnjeta se mora paziti; jagnjeta se
ne smejo spuščati na vroče solnce.

Na vrtu za zelenje. Na grede, ktere so se iz-
praznile, se mora sejati jesensko žolto korenje (mrkva) repa,
salata endivija, špinača, zimska salata in retkva, okopavati
se mora vse prav marljivo, dišavne trave se morajo, prej ko
začnejo popolnoma cvesti, porezati in v senci posušiti.

V sadovnjaku. Prav soknati divjaki se morajo oko-
lirati, posebno če že imajo prav zrele oči; rudeče in bodeče
grozdjiče se naj obreže in okulira. Po okuliranih drevescih
se mora popustiti obvez.

V vinogradu. Druga kop se mora dovršiti, vezanje
se začne, plevel se naj marljivo iztrga, trsom se lahko vrhi
odtrgajo. Če je kolje razmajano ali podrto, se mora spet po-
staviti; trtini črviči se morajo marljivo pobirati in pokončati.

V hmelniku. Ta mesec se mora hmel drugokrat oko-
pati in dobro osipati, hmelinje privezati in spodnje mladike
odtrgati, koristno je tudi, če se štiri čevlje visoko od zemlje
vse perje potrga.

Na polju. Žetva zimskega žita in ogršice se začne,
rani krompir se koplje, kositev se konča, lucerna se že
lahko drugokrat kosi, koruza (turšica) in krompir se mora
okopati in osipati, lan in konoplje se morajo pleti. Detelja
za seme se naj pokosi. Za prihodnje sejanje ogršice se naj
njive pripravljajo.

Na senokošah. Na pokošene senokoše se mora
marljivo voda napeljavati.

Pri ulnjaku. Roji, ki se proti koncu tega meseca spu-
ščajo, nimajo velike vrednosti, zato je bolje, če se rojenje
celo brani. Prenašajo se bčele v kraje, ker najdejo več
paše. Prepolni panje se morajo podložiti.

Pri ribnikih. Ribniki se morajo iztrebiti, in če je
velika vročina, se mora črstva voda v nje napeljati.

V logu. Strugice se morajo iztrebiti in če je potreba
nove napraviti. Drevesni kebri in črvi se morajo pokončevati,
drevesnice zalivati. — Smola se naj dela.

Lo v. Mlade divje race strelaj in brani polje velike
zverjadi.

Umni sadjorejec.

Oskrbovanje dreves v sadnem vrtu.

Da se bodo zasajena drevesa rada prijela, veselo rastla in kmalo rodila, ne zadostuje, da se jim takrat, ko se sadijo, okoli korenin dobre prsti potrosi, temuč jih je treba o suši zalivati in sicer s kako lužo ali na solncu z nekoliko pregreto vodo, in to po leti zvečer. V obče v prvem letu presajeno drevo malo mladik požene, ker svojo moč bolj na korenine obrne, da se prime in v zemlji vraste; zato se mora prvo in drugo leto posebno skrbno okopavati bolj po vrhu, da se korenine ne ranijo, in da skorje zemlja imela ne bo, ter več rodovitnosti iz zraka na se vleči zamore. Potlej še tudi jako hasne okopavanje drevesom, in se to z velikim pridom ponavlja, vzlasti če se jim še gnoj prideva, namreč dobre prsti, ali starega dobro zgnjitega gnoja, kakor sprstjenih plev ali plevnjaka, trohladi, čresla, cestnega blata ali zmešanice, komposta itd. Tudi tekoči gnoj drevesom zlo tekne, ki se napravi iz gnojnice, kravjeka in z vodo stanjša. Gnoji se ondi okoli drevesa, kder male koreninice živeža iščejo, tako dalječ, kakor veje drevesa sežejo. Pri tistih drevesih se tako gnojenje vsako leto ponavlja, ktera slabo rastejo, dokler v popolno moč ne stopijo.

Trebenje in obrezovanje.

Najboljši čas je drevesa obrezovati in trebiti zgodaj v spomladi, ko mraz neha, meseca februarja ali svečana; to učini, da bo drevo lepšega lica ali podobe, nagleje rasti in veče rodovitnosti. Zato se morajo pri presajenem drevesu vse tiste veje in mladike gladko od debela odrezati, ktere lepo postavijo drevesa kazijo, ali ga v rasti pridržavajo, ali so suhe in bolehe; posebno pa se mu po vrhu veje, kterih naj bo 4 do 5, in ena tih v sredi če je mogoče, do 6 ali 8 popkov prikrajšajo, da bo vrh potlej lep, zračen in visoke smrekine ali piramidne ali okrogle podobe, kar posebno jablanam koristi, da se veje preveč k tlam ne pobesijo, kadar obilno sadja imajo.

Dalje morajo veje in korenine v pravi primeri biti. Če ima toraj drevo slabe korenine, se tudi slabo razrašuje. Takemu drevesu je treba na blizu vse veje po vrhu prikrajšati; pri koreninah pa s okopavanjem in gnojem pomagati. Ako pa ima drevo veliko korenin, bo le močno na les gnalo, mnoge in močne mladike storilo, se preveč obrastlo in zgostilo po vrhu, sadu pa ne bo rodilo. Takemu drevesu se ena ali dve korenini posekate, da po tem manje v mladike žene, več pa sadnih popkov nastavlja.

Po takem se lahko vé, kaj je treba obrezati, kaj ne. Sploh pa naj se po mladem drevescu do vrha vsi izrastki porežejo in popki z nohtom poščipajo; take rane se kmalo zacelijo in zarastejo. Če ima drevesni vrh pregoste veje, se jih nekaj izreže, da bo solnce vse veje lahko gredo. Tako tudi, če ktera veja navskriž raste, da se na druge naslanja, se odreže; potem vse objedene ali poškodovane veje, ali ktere se navzdol ravna in pobešajo, ali nič prida ne kažejo; vse take veje se odrežejo. Ravno tako se morajo tudi stara drevesa vsako leto otrebiti, da nam bodo sadu donajšala. Pri tih se toraj tudi vse nalomljene ali poškodovane in pregoste veje tik debela odrežejo ali odžagajo; timveč pa, če so suhe. Dalje gre iztrebiti vse nerodovitne, vodene šibice, pri necepljenih češpljah ali slivah, trnje in take mladike, ktere so najbolj v senci; tudi mah naj se po drevesih in stara skorja po deblih odreže. Vse rane, ktere so se učinile z obrezovanjem drevesu, se morajo skrbno z drevnim mazilom zamazati, da se ne začno sušiti in trohniti.

Pri češpljah, višnjah in marelicah ni tolike skrbi; ta plemena se le dve do tri leta tako oskrbavajo, kakor je prej povedano. Kostanj, češnje in orehi pa še veliko manj vzokujejo opravila. Kar se tiče majhnih, nizkih dreves ali pritlikovcev, ni nič posebnega z njimi opravljati, razun kar se pri drugih drevesih zvršuje. Z obrezovanjem se silijo, da nizke ostanejo, in tako podobo obvarujejo, kakoršna se komu zljubi: ali s piramidnim ali okroglim vrhom, ali pa tudi z razpeljanimi vejami kakor brajde pri stenah. (Dalje.)

Zdravilske stvari.

Neke bolezni in grde navade.

Pod tim naslovom bode „Slov. Gospodar“ popisoval grde bolezni in navade in tudi priporočal pomočke zoper nje, posebno pa domača zdravila, tako, da si bodo častiti bralci v takih boleznih in napakah sami lahko pomagali in sicer s prav majhnimi stroški.

Govorilo se bode posebno o neprijetnem duhu iz ust, nosa, uh, od nog, o slabem vidu in sluhu, o kurjih okih o bradavicah, grdihi nohtih, ozebljini itd. in se bode povedalo, kako se take bolezni najlože in najhitreje odpravijo tudi z domačimi zdravili.

Redko se nahaja odrasen človek, ki nebi imel kake napake, ktera ni samo njemu samemu neugodna, temuč tudi drugim ljudem, ki z njim občujejo. Marsikteri pa niti ne vé, da ima kako grdo navado ali napako in se še čudi, če drugi ljudje zastran take napake nočejo ali celo ne morejo z njim občevati, in če mu kdo iz prijateljstva pové, da ima to ali to neugodno navado, se mu zameri, reče se mu, da je neobtesan in celo neprijatelj.

Dragi bralci, prečitajte tedaj ta spis prav pazljivo in izprašujte potem sami sebe, ali imate morebiti tudi ktero grdo napako in navado, zastran ktere se vas drugi ljudje ogibljejo, in če ktero najdete, jo skusite po mogočnosti odpraviti. Tudi starišem moram tukaj povedati, da, če imajo kteri slabo odrejene otroke, jih naj ne kregajo v društvu, ker to je tudi za druge ljudi zlo neugodna navada.

I. Našemu vohu je zlo neprijeten smrad, ki pride iz gnijlobe trdih ali tekočih stvari, kakor n. pr.: smrdljivi pot, tok iz nosa ali ušes, smrdeča sapa itd.

1. Smrad iz ust (smrdeča sapa) pride skoraj vsikdar od mesenih ostankov med zobmi, če odrajtamo neprijetno dišavo od potrošenih jedil, ktere imajo neugodni duh, kakor stari sir, čebul, česnik, bren, tabak itd. Taki smrad iz ust od mesenih ostankov med zobmi se lahko odpravi, če se ostanki odstranijo in usta dobro izperejo. Smrad od izjedelih zobov pa se lahko odpravi, če se usta z malo krtačico za zobe dobro izperejo, posebno pa, če se krtačica pomoči v kako tekočino, v kateri se nahaja nekoliko alkohola ali etera (s kelonjsko vodo) ali pa če se razdeli v vodi nekoliko mangansko kiselega kalija — magansaueres kali — in se v tako vodo pomoči krtačica za zobe in se z njo zobi dobro izperejo. (Dalje.)

Dopis.

V Mariboru 30. junija. Naj razglasi „Slov. Gosp.“ par vrstic iz prijateljskega pisma, ktere ga je dobil vaš dnešnji dopisnik iz Slovenograškega okraja od svojega visoko cenjenega prijatelja. Ta mu med drugim to-le piše: „Brez katoliškega političkega društva bi bili tukaj težko zmagali, ali vsaj ne tako sijajno. Na dan volitve je bil ves Slovenji Gradec po koncu za — Lohningerja (Ravno kakor Maribor za dvojico: Brandstetter-Seidl). Na vsakega kmečkega volilca so prežali, kakor zlodej na dušo, pa vse zastonj; vsaka beseda je odletela, kakor bob ob steni. Naši možje so bili zares kakor skala, ne eden naših ni odstopil. Kar je Lohninger glasov dobil, dobil jih je od Marnberžanov. Iz našega okraja sta samo dva Lohningerju glas dala, in ta dva sta nemčurja od materne mleka, na nja se nismo nikdar zanašali.“

Posebno so se duhovniki hvalevredno obnašali; skoraj v vsaki fari so se dali za volilne može voliti, ali so pa skrbeli da so se zanesljivi možje izvolili. Da nebi kteri bolj omahljiv ob času skušnjave odstopil in tako pravice izdal, so šli nekteri duhovniki z volilci do volilnega bojišča. Samih duhovnikov bilo je šestnajst volilcev, ki se niso vsilili ljudem, ampak so bili naprošeni, da se naj dadó voliti za volilne može. — Prepričali smo se pri tej volitvi, koliko vpliva da imajo duhovniki pri ljudeh, ako o pravem času besedo spregovoré. Ako se bomo vsikdar in povsod tako čvrsto gibali, kakor pri tej volitvi, nas lažil liberalizem ne bode nikdar spodrinil.“

Tako je bilo v Slovenjegraškem volilnem okraju, v katerem ni veliko menj nezmerniših nemčurjev, kakor v mariborskem okraju. Oni so vendar zmogli, a mi ne! Zakaj ne?

Se je povsodi tako delalo kot na koroški meji? Kaj je neki pri nas vzrok, da so nekterim noge otrpnile in jezik se vsušil? Ali se ni znalo povsod, da se sopesit Slovincem silita za zastopnika dva trda Nemca in človeka tiste baže ljudi, ki se jim pravi liberaluhi, ki pometajo z vsem, kar je sveto in hoté, da je katoliška cerkev uboga dekla, ki mora liberaluhe lepo poslušati in po njih volji delati, to je: molčati in ne tirjati večnih pravic?

Iz Maribora. Onemu g. mestnemu uradniku, kateri dačo za pse pobira in zapisuje, in slovenskega imena psa ne zna ali neče vedeti brati, — to sklepamo iz njegovega izraza „kann der nicht deutsch schreiben“ — svetujemo, naj se slovensko uči, ker med Slovenci živi.

Iz Hardeka pri Ormužu 2. julija. ☉ Minole so volitve! prošla je radovednost, kako bodo volitve za deželne poslance izpadle. Slovenci so gotovo storili svojo dolžnost, kajti zmagali smo povsodi na deželi dolenje Štirske, razen v Mariboru, kjer kakor čitamo in kakor sem tudi ustmeno od nekega tamošnjih rodoljubov slišal, agitacija ni najspodobnejša bila, in nobeno sredstvo ni bilo nasprotnikom prestrastno, da se ga nebi poslužili, ali vendar sta dobila narodna kandidata vsak čez 80 glasov.

Pri volitvah v Ptuj in v Celju za mesta in trge, se je pokazalo, da tudi po mestih in trgih duh slov. naroda klije, akoravno je bil povsod nasprotnik voljen, vendar je dobil vsak od narodnih kandidatov impozantno manjšino, in sicer dr. Ipavec 162 glasov in dr. Gršak 113 glasov.

Pri volitvi v Ptuj so se posebno rodoljubni skazali Središčani, kajti kakor en mož so bili za narodnega kandidata gosp. dr. Gršak-a. Slava njim! Tako so se tudi obnašali, kakor čitamo, Slovenci iz Sevnice pri celjski volitvi. Živel!

Razvidno je, da se narod zmirom bolj svoje cene zaveda, in skoraj bo nemškutarstvu odklenkalo, katero se tako rekoč že zdaj komaj smrti brani, zatoraj napenja vse moči, ali zastoj! Najbolj dela v tej reči graški „Volksbildungsverein“, t. j. društvo za izobraževanje ljudstva, kterega so se tukajšni nemškutari živo poprijeli, ravno tak, kakor človek, kateri je v nevarnosti se vtopiti, seže po vsem, za kar bi se le mogel prijeti in si življenje rešiti. Pred volitvo so se razširjavale brošure od tega društva, tako, da je bilo povsod tako nasteljeno ž njimi, kakor se z listjem pri živini nastelja.

H koncu še naj omenim krčmarja v ormuškem predmestju, kajti znan je v naši okolici kot slavni in „priviligiran“ nemškutar. Ta si je dal svoj hram nekoliko ponoviti in najel tukajšnjega slikarja, da mu je napravil nad vrati z velikimi črkami „Gasthaus zum Stern“. Ker v to gostilnico najbolj zabajate Vi Velkonedelčani Vam moram reči, da obžalujem vsakega rodoljuba, ki hodi v to strašno nemškutarsko gostilnico, nemškutarji pa se naj le pri „Sternu“ narskajo nemške kulture in inteligencije, saj ne bodo daleč prišli ž njo. Vašemu županu pa bo gotovo srce igralo od veselja, ko bo videl tak slavni napis nad vrati one gostilnice, katero on tako rad obiskava.

Iz Haloz. Pravična hvala je izrečena Zavrčancem, katero so si zaradi svojega možatega obnašanja zaslužili pri volitvi šolskega zastopa v Ptuj dné 12. malega travna t. l.

Čudno pa je vendar to, da so srenjski predstojniki ali župani iz Ptuja nemško tiskana povabila ali pozive sprijeli in jih slovenskim posestnikom razdelili za slovensko volitev, ktera je bila 18. rožnika t. l. v farni šoli v Žavrču.

Če ravno tukajšni župani dobro vedo, da imajo pravico zahtevati slovensko tiskana ali pisana povabila ali poklice, bodo si v kterikoli zadevi izdani, se vendar to ni zgodilo, temuč so, tebi nič meni nič, razdelili posestnikom nemška povabila, češ, da je za slepce vse prav.

Bilo pa bi bolj prav, če bi bili napravili, kakor rodoljubi pri Ljutomeru s poslanimi povabili g. Höchtel-na, bilježnika v Ljutomeru. Kakor se vé, so bili tamošnji župani razžaljeni z nemškimi povabili in so mu zato s prav primernimi pristavki poslali nazaj. Tudi zavrčki župani bi lahko bili nemška povabila nazaj poslali, rekši, mi ne bomo slovenskih posestnikov nadlegovali z nemškimi povabili, temuč za Slovence se naj tiska in piše slovenski, kakor se tiska in piše za Nemce nemški, ali za to se niso zmenili.

Dragi župani, ali boste še dalje nasprotovali sami sebi in svojim sorojakom? Kaj bi rekli Nemci, ako bi jim kdo poslal slovenske pozive ali odloke, bodi si v kterikoli zadevi? Mislim, da bi začeli tako debelo gledati kakor tisti, kterega

bi kdo drgnol za vrat, in kaj bi na to storili, to se lahko vsak misli.

Pa tudi posestniki so v tej stvari prav zadremeni, ker se ni našel nobeden, ki bi bil rekel: Kako pa je to, da še zmirom dobivamo samo nemške pozive k javnim slovenskim volitvam?

Zanaprej pa se to ne sme več zgoditi, ker mi hočemo biti narodni in tirjamo narodne pravice ktere nam po postavi grejo. Dragi rojaki ne bodimo zaspani in zahtevajmo pri vsaki priložnosti in v vsaki okolščini naše narodne pravice, ker le tako pridemo do boljšega!

Haložan.

Iz Ptuja. Da je g. Herman spet voljen bil, je vse poštene Slovence zlo razveselilo, vse nasprotnike pa neizmerno jezilo. On je krepek stebler slov. narodne reči. Ako bi ga Slovenci zapustili, bi se ne le z madežem grozne ne-hvalečnosti proti svojemu najzvestejšemu prijatelju oskrnili, ampak bi tudi pokazali, da nočejo Slovenci, svobodni Slovenci biti, da še zanaprej tujstvu hlapčevati hočejo.

Naši nasprotniki se Hermana bojijo, zato so vse, kar je mogoče, storili, da bi ga spodrinili, ter so vso mestno drhal vdinjali, so tulili kot volkovi in vse znane pijavice slov. kmeta združili, so lagali, obrekovali in psovali; binavstvo, obečanje, grozenje in podkupljenje, vse se je rabilo, da bi slov. volilce zmotili in omamili, naj bi svojo domovino izdali. Žalibog smo vidili med njimi tudi dva slov. kmeta, Janeza Drvenška iz Leskoveca in Jurja Erlača, ktera sta preje od našega Hermana mnogo dobrot prijala, zdaj pa sta njegovim nasprotnikom in sovražnikom Slovencev pomagala! Bog njima izdajstvo odpusti; judežovo plačilo, katero sta pre-jela, se njima bode v kvar obrnilo.

Dragi slov. volilci! odkod pa Ptujčani pravico imajo, se v Vaše reči mešati? kaj so za Vas storili in zakaj jih poslušate? Da bi Vi zanaprej jim služili, ko mravlje jim mravljinjak nanašali, so Vam hteli hudega nemškutarja in moža vsiliti, kateri bi spet vse podrl, kar so narodnjaki mnoga leta z velikim trudom sezidali. Hteli so, da bi se Vi sami pogubili. Pa božja previdnost nas je te nesreče obvarovala. Zato Bog živi hrabre slov. volilce, kateri so v mnogoterih skušnjah možato stali, in se niso po babje v beg podali in so tako našo domovino sramote in pogube oteli.

Spoštovanje in zdržanje samih sebe od nas tirja, da se nobeni zavrženosti mirno ne podamo! Zategadel prosimo volilce, posebno pa duhovne gospode, naj se taki pri sodnijah pritožijo, ako so od koga razžaljeni ali psovani bili, in naj slav. vredništvu „Slov. Naroda“ pismeno nazuanijo, kaj so od volilnih, nepostavnih podkupljenj itd. zvedeli. Dopisovalci se ne bodo imenovali.*

Iz Ptuja. Volitev za mesto Ptuj in trge je končana. Žalibog, da pravična narodna stranka ni zmagala. Pak to je vendar veselo, da se je veliko mestjanov in tržanov že zavedlo in pokazalo, da se ne bojijo očitno stopiti na borišče in reči: mi smo Slovenci in tirjamo naše pravice. Pozdraviti moramo posebno Središčane, ker so vsi — kakor smo slišali — razun nekega Tomaža Jakla, mesara, narodno glasovali Tega pa vprašamo, ali on ni rojen Slovenec, in ali ne žviba slovenskega kruha? kako je mogel tedaj glasovati za Nemca, kateri v Središču in drugih trgih razmer in potreb ne pozna? Središčani! varujte se takih, kateri Vas v roke Nemcev in tujcev spraviti hočejo.

Iz Središča. Svojota pri nas ni več varna. Tatov je veliko, kateri po noči najrajši za pečenko si skrbijo. Tako so pred kratkim v farovžu na Grobah in drugih hišah precej perutnine pokradli. Krive so temu po naši misli premile postave zoper tate in hudodelce. Mislimo, da bi to prva dolžnost naših poslancev morala biti, skrbeti za ostrejšo postavo zoper tate in hudodelce. Novo izvoljeni poslanec naš gosp. F — ste zastopili?

Iz Trsta so prinesle „Novice“ te-le zanimive stvari: Sad liberaluhstva se je pokazal pri nas tudi pri procesiji sv. Rešnjega Telesa, ktere se je udeležila velika množica ljudi, čeravno je že v jutru zgodaj počila petarda za magistratom, kakor se govori, zato, da bi bilo strašilo pobožnim ljudem, da ne bi se udležili procesije; al liberaluhi (liberi pensatori) niso dosegli, česar so želeli. Prigodilo se je pa pri procesiji, da je marsikdo ravno omenjenih liberalcev jo po pinji dobil

*) Lepo prosimo, naj oni duhovni gospod, kateri je, kakor se „Slov. Gospodarju“ v 26. šte. iz Ptuja priobčuje, od sirovaka B—k-a psovan bil, temu vredništvu svoje ime naznani, da bomo tega siroveža tožili. Vredništvo.

in tudi po glavi. Na kupčijskem trgu sem videl, ko sta dva okoličana nekemu, ki se ni odkril, klobuk z glave zbila, ko sta popred opomnila, da je procesija in da sv. Telo nesó. Al on se jima je smejal in za to dobil plačilo. Ko vidita dva druga liberalca, kako se njunim pajdašem godi, precej se nasproti ustavita in vprašata okoličane: kdo da tukaj zapoveduje: „Tu zapovedujemo mi zdaj“ — je bil resni odgovor — in lahona jo odrineta z radrtima pinjama potepeno iz množice, ki je še za njima kričala: „v blev z osli“! — Tukajšnji lahoni prepozno spoznavajo, da so se zelo pregrešili, da so nas pred dvema letoma psovali. Med okolico in mestom so skupali veliko brezno. Danes sprevidijo, da so napak storili, in njihovo sovraštvo je manjše; al huda rana se ne zaceli tako hitro.

Politični ogled.

Njih Veličanstvo cesar je imenoval g. bar. Petrinoa za ministra kmetijstva, g. Holzgethan-a za ministra denarstva in g. Stremayer-ja spet za ministra uka in bogočastja. Za ministra deželne brambe še na mesto Widmana ni nikdo imenovan. Vse to imenovanje kaže, da še Slovani od tega ministerstva nimajo ničesa pričakovati.

Na Štajarskem so iz velikega posestva izvoljeni za deželne poslance ti-le gg. Grof Atems, vitez Karneri, žl. Konrad, bar. Hackelberg, bar. Hamer-Purgstall, bar. Kellersperg, grof Kotulinski, M. Lohninger, bar. Mandel, Neupauer, Pauner in Wachtler; tedaj sami liberalci.

Na Kranjskem so izvoljeni v velikem posestvu za poslance gg. Dežman, Kljun, Wurzbach, Margheri, Rudež, Thurn, Langer, Apfaltrern, Aleks. Auersperg in Savinšek; tedaj tudi sami ustavoverneži. Tretjina velikih posestnikov je volila narodno.

Na zgornjem Avstrijskem so pri volitvah po mestih večidel zmagali liberalci. Ravno tako na Koroškem, na spodnjem Avstrijskem pa so zmagali konservativci v velikem posestvu. V kmetijskih volilnih okrajih v Avstrijskem pa so povsod propali liberalci.

V Česki so spet voljeni sami deklaranti in skorej vsi soglasno.

Na Moravskem so tudi voljeni mnogi deklaranti in sploh so volitve izpale tako, da imajo Nemci samo nekaj glasov več, kar vsled krivičnega volilnega reda skorej drugače biti ne more.

V Galiciji in Primorju volitve še niso končane, in volilno gibanje je povsod prav živahno. V Lvovu stoji proti Smolki spet Zemialkovski, ki je celo zoper federalizem in zmirom govori, da se naj poljski poslanci pošiljajo v državni zbor. — Če Poljaki res grejo v državni zbor, njim ni več pomagati.

Na Hrvaškem raste vihar od dné do dné bolj proti madjarizmu. V deželnem zboru je poslanec Broz prav ostro interpeliral vlado zarad odpuščenja profesorjev na gimnaziji. Madjaroni so skorej od jeze jokali, ker je zlo žalil Raucha.

V Gradcu je znani brezvernež Zimmerman hotel napraviti tabor, pri katerem bi naj vsi nazoči stopili iz katoliške cerkve. Vlada tabora ni dovolila.

Ruski car je zdaj v Varšavi, nekdamem glavnem poljskem mestu. Pri prihodu je bil sijajno sprejet.

V južni Tirolski se bode napravila za Lahe posebna gospodska.

Francoski cesar Napoleon spet zlo boleha ravno kakor jegovavlada, ker ž njegovim ljubljencem minist. Ollivier-om gre zmirom bolj h koncu. Oba se trudita, da bi razdvojila celo liberalce in tako hočeta dalje vladati po starem.

Bivša spanjolska kraljica Izabela je podpisala pismo, z katerem se je popolnoma odpovedala prestolu in sicer v korist princa Alfonsa jenega sina.

Novičar.

(V gospodarsko šolo) na Dunaju in Gradcu pride letos toliko-le učiteljev: iz spodnje Avstrije 12, iz Solnograške 6, iz Štajarske 20, iz Koroške 10, iz Kranjske 8, iz Primorskega 6 in iz Dalmacije 6.

(19. nemškega učiteljskega zbora) na Dunaju se je letos vdeležilo 4983 učiteljev. Darila za ta zbor so skupej znesla 14000 gl.

(Nezrel krompir je na Dunaju prepovedan) ker je celo nezdrav; če ga tedaj kdo na trg na prodajo prinese, se mu krompir vzeme in prodajalec se kaznuje. Dobro bi bilo, če bi se prodaja nezrelega krompirja kakor sploh vsakega nezrelega sada povsod ostro prepovedala.

(Madjar za pet goldinarjev.) Madjarski minister za deželno brambo je naznanil častnikom in vojakom, naj oni, ki hočejo, svoj priimek pomadjariti, dotičnim prošnjam rojstni list in pet gld. priložijo. Plemenitaši pa, za ktere je odmerjena viša plača, morajo vrh tega vložiti posebno prošnjo, če hočejo, da se jim odpusti viša plača. Zdaj tedaj imajo madjaroni lepo priložnost postati madjari. Škoda, da tudi cislajtajska vlada, kaj takega ne vpelja za naše nemškutarje kako lepo bi namreč bilo, če bi se p. Jug za pet gld. smel pisati „Südwind“.

(Slovenski študenti na Dunaju) so poslali ta-le telegram iz Dunaja: „Živeli slovenski poslanci štajarskih okrajev!“ „Živeli vrli boritelji za svobodo in zedinjeno Slovenijo!“

(Jenko Juri) je imenovan za ministerskega svetovalca.

(Iz Trsta se piše), da je zbor okoličnih rodoljubov sprejel soglasno Cegnarjev program. Najboljši narodnjaki so se soglasno kot kandidati za poslanstvo sprejeli in upa se, da bode volitev okolice v deželni zbor prav sijajna.

(G. dr. Petovar) odvetnik v Ormožu, se bode preselil v Ljutomer.

Danešnji list smo še poslali tudi tistim častitim gg. naročnikom, ki so bili naročeni samo do 1. julija t. l. če ravno še se dozda niso dalje naročili. Prosimo pa vse prejšnje naročnike, naj se prej naročijo, ko bode izdan prihodnji list, če namreč hočejo vse liste imeti, ker prihodnjič bo se samo tiskalo toliko listov, kolikor bode naročnikov.

Prosimo pa vse rodoljube za podporo.

Vredništvo.

Tržna cena pretekli teden.	V Varni dinu		V Mariboru		V Celju		V Ptuj	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	40	4	95	5	10	4	20
Rži	3	20	3	70	3	65	3	—
Ječmena	3	—	0	—	3	70	0	—
Ovsa	2	—	0	—	2	50	3	—
Turšice (koruze) vagan	3	50	3	80	3	75	3	50
Ajde	3	30	3	20	3	20	2	80
Prosa	3	—	2	40	3	50	2	50
Krompirja	2	—	0	—	1	80	1	50
Govedine funt	—	21	—	27	—	27	—	25
Teletnine	—	22	—	26	—	26	—	25
Svinjetine črste funt	—	26	—	26	—	26	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	10	50	—	—	11	50
" 18" "	—	—	6	—	5	60	—	—
" 36" mehkih "	4	—	—	—	4	20	7	50
" 18" "	—	—	4	20	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	90
" " mehkega "	—	50	—	50	—	45	—	80
Sena cent	1	80	2	80	1	90	1	30
Slame cent v šopah	2	—	1	70	1	10	1	30
" " za steljo	1	60	1	20	0	90	1	15
Slanine (špeha) cent	38	—	42	—	38	—	38	—
Jajec četiri za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 80 kr. a. v.

Ažijo srebra 118.90.

Narodno drž. posojilo 95.80.

Loterijne srečke.

V Gradcu 2. julija 1870: **71 65 35 46 62**

Prihodno srečkanje je 16. julija 1870.